

se je deva zmóčenemu kovaču; jedva vidna rudečica deviške nevolje se je razlila po nje obličji; a vse to je pristovalo jej in krasilo jo neizrečeno tako, da je nena- vadno čutje in čast vzbujala v človeku — a dejte, le-to je bilo najugodnejše, kar bi bilo utegnilo ugodno biti.

„Po kaj si došel le-sem?“ — spregovorila je in vprašala Oksana. „Ali bi rad, da bi te za duri zapodila z lopato ali ka-li? — Dobro znate vsi tiščati v nas. Précej zavohate, kedaj očeta ni doma. O, poznam jaz vas! Ali je uže narejen moj kovčeg?“

„Dodelan bode takój po praznikih. Ko bi ti znala, koliko sem uže trudil se z njim: dve noči se nisem genil iz kovačnice; zato ne bode ni ena popovna imela takovega kovčega. Železo, da sem okoval ga z njim, vzel sem takovo, s kakoršnim nisem koval ni hetmanove taratajke (voz), ko sem hodil na delo v Poltavo. A kako bode pomalan! Da tvoji beli nogici prehodite vso krajino, ne našla bi kovčega — takega znotraj in zunaj! Ves bode poln najkrasnejših rudečih in sinjih cvetok. Svetlil se bode, kakor kak žar. Nikar se ne srdi ná-me. Osvobojaj, da se malo pogovorim s teboj, da malo nagledam se te!“

„Kedo ti prepoveduje to, govori in gledi!“

Po tej dovolitvi je sedla na klopico in zopet je zagledala se v zrkalo in jela je popravljati črne lase. Ogledala je svoj vrat, košuljo, prošito sè svilo — in nežno čutje dobrodejne zadovoljnosti je sijalo z nje usten, sè svežih lic in žarelo jej iz očí.

„Dovoljuj, da sedem k tebi!“ — poprosil je kovač.

„Sedi“, — dovolila je Oksana, z usten in z lic je še zmirom žarelo jej dobrodejne zadovoljnosti čutje.

„Čudovita Oksana, dovoljuj, da te počestim...!“ — pogodrnjal je predrzni kovač in jel sukati se okrog nje.

Ali Oksana je na stran obrnila svoje obličje, kajti uže je bilo prav blizu kovačevih usten, in porinila je dečaka od sebe. „Kaj hočeš še? — Kdor ima méd, hoče še žlico imeti! Žgubi se, tvoji roki ste trdi, kakor železo! A ti sam smrdiš po dimu. Zdi se mi, da si me sè sajami počrnil vso.“

Po teh besedah je prišla zrkalo in zopet je začela dičiti se pred njim.

„Nisem jej po godu!“ — sodil je kovač in povetil glavo. „Vse je igrača jej; stojim pred njo, kakor kak bedak, in ne morem svojih očí obrniti z nje. Zmirom bi stal pred njo, na veke bi svojega oka ne umeknil za-nje! Čudovita mladenka je to! Česa bi ne dal, da znam, koga ima v srci, koga česti! Ali ne, saj je hladna do vsega, nihče jej ni na mari. Zamaknjena je le sama v sé; mene kukavico le muči; jaz pa trpim samo žalost, nikder nimam na sveti nič veselja, pa jo čestim tako, kakor noben živ krst na zemlji ne čestí in ne bode čestil nikogar.“

„Ali je res to, da je tvoja mati čaralnica?“ — vprašala je Oksana in hehetnila, pa tudi kovač je začutil, da v njega notrini hečeče vse. Ta hehet mu je odjeknil v srci in po vsem žilobitji; a vsa njegova nevolja je bila to, kar ni mogel približati se obličju, ki je tako prijetno smijalo se.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 1. junija. — Zadnje tukajšnje volitve v državni zbor napravile so velikansk vtis na združene levičarje in ž njimi zvezano judovsko časnikarstvo. Izrekoma vspehi antisemitov Schönererja in njegovega kandidata dr. Pattai-a v enem najzanesljivejšem volilnem okraju Mariahilf, kjer so združeni levičarji s svojimi

velikimi denarnimi zalogami zmagali z večino ubogih par sto glasov, je za levičarje na nemškem Dunaji v svojem središči žalostno znamenje za prihodnje državne volitve. — Še bolj pomenljivo pa je to, da so se morali Herbst, Menger in še drugi taki kolovodje levičarjev, ko so prišli na večer dneva volitve pozvediti, kdo je izvoljen, skriti pred ljudstvom, ker bi bili sicer grdo pretepeni, tako je bilo ljudstvo razkačeno, ko so videli, da za nasprotnike le denar dela.

Tudi načelnik magistratne aprovizjonske komisije in državni poslanec kotlar Löblich imel je preživeti jako grenke dneve: Sklicali je nek odlomek svojih volilcev, med katerimi je mislil, da bode smel prav brez skrbi po svoji stari navadi politične otrobe vezati. — Pa koj začetni pozdrav bil mu je jako neprijazen. Oglasi se namreč eden volilcev in se pred vsem pri- toži, da je Löblich k današnjemu shodu povabil samo svoje prijatelje, to je nedostojno in moža nevredno, ki se hoče sklicavati na zaupanje svojih volilcev. Govornik protestiral je tedaj zoper vse sklepe, ki bi se danes sklepali. — Potem poprime besedo Löblich in kvasi po svoji navadi vsakovrstne nespametne reči brez no- tranje zveze, toži o posebni česki veri, o propadu du- najskega mesta, zabavlja na večino državnega zbora, pa tudi ravnanje združene levice mu ni po volji. Vo- lilci protestirajo zoper njegovo kvasenje, eden pravi, da bi ga bilo sram z Löblichom skupaj sedeti v enem klubu in tako se zborovanje srečno primota do konca. Ko pa je eden Löblichovih prijateljev hotel nasveto- vati, da naj se mu izreče zaupanje, nastal je velikansk vriš s protestiranjem tako, da se je konečno shod „pri- jateljev“ razšel brez glasovanja. — Löblich pa se je menda lahko enkrat za vselej prepričal, da mu od pri- hodnjega leta naprej ne bode več treba, laborov si služiti med svojimi volilci, ki so sicer malo pozno, pa vendar le začeli razločevati prazno kvasenje od govorjenja zrelih mož.

Iz Št. Vida nad Vipavo. (*Vabilo k slavnosti*), katero priredijo rodoljubi in bralno društvo „Sloga“ v Št. Vidu nad Vipavo povodom stoletnice in odkritja spominske plošče velezaslužnega rajncega g. Matija Vrtovca, žup- nika in slovenskega pisatelja dne 8. junija t. l. Spored: 1) Slovesna sv. maša ob 10. uri. 2) Odkritje spominske plošče s slavnostnim govorom in petjem. 3) Pokladanje venca na grob rajncega s petjem. 4) Banket. 5) Be- seda društva „Sloge“ na prostem s petjem, glediščino igro: „Iderski gostje na malega Šmarna dan v Vipavi“ spisal R. Dolenc. — Začetek besede ob pol 6. uri po- poludne. Vstopnina 20 kr.; sedež 20 kr. — K obilni udeležitvi najuljudneje vabi

slavnostni odbor.

Iz Ljubljane. (*Zarad premembe našega občinskega reda*) sošlo se je včeraj zjutraj ob 9. uri na vabilo preblago- rodnega gospoda deželnega predsednika barona Win- klerja več v Ljubljani in blizu Ljubljane bivajočih de- želnih poslancev, med temi dr. vitez Bleiweis, De- tela, Deschmann, dr. Dolenec, C. Luckmann, dr. Mosche, Murnik, dr. Papež, dr. Poklukar, Robič, Svetec, vitez Schneid, prof. Šuklje in dr. Vošnjak. Gospod deželni predsednik imel je na svoji strani tudi porečevalca, deželne vlade svetovalca barona Pascotini-a in pa zapisnikarja.

Navzoči imeli so izreči mnenje, jeli bi se poleg unanjih prememb občinskega reda priporočila taka pre- memba v osnovi naših občin:

- a) da bi male, eno do tri davkovske ob- čine obsegajoče občine sploh oskrbo- vale samo področje lastnega delokroga,

b) za oskrbovanje prenešenega delokroga pa bi se po več takih malih občin združilo v eno, tako da bi poprek vsak sodnijski okraj obsegal samo 1 do 3 velike občine.

Več navzočih poslancev izreklo je obširno svoje mnenje soglasno pritrjeva, da sedanje občine ne zadostujejo preobilnim naloženim jim poslom, nikakor izpeljiva pa ni postava zaradi osnove velikih občin od l. 1869., razdelitev sedanjega delokroga med velike in male občine, kakoršne je predlagal gosp. deželni predsednik, pa je bila — akoravno ne brez pridržkov — vsestransko z zadovoljnostjo pozdravljena, in tudi sicer so govorniki izrazili svoje posebne želje in opozorili na zapreke, katerih se bo pri premembi postave treba ogibati.

Po blizo štiriurnem posvetovanju pokazalo se je, da se ênketa po vsem vjema s predlogi gospoda deželnega predsednika, in ta je obljubil, da dotične premembe predloži prihodnjemu deželnemu zboru.

— (*Schrey, Deschmann, Schaffer*) oglašili so se zopet v zadnjem svojem zatišji na Kranjskem v hranilnici. S zakladi hranilnice hočejo namreč preskrbeti delavcem zdravih stanovanj, kar je gotovo hvale vredna skrb za uboge delavce, dalje pa hoče v hvaležen spomin bivanja cesarjevega na Kranjskem minulega leta napraviti in vzdržati, baje zato, ker so vse ljubljanske ljudske šole slovenizirane, — v Ljubljani 4razredno nemško, ljudsko šolo. — Mi moramo pred vsem odločno protestirati, da gredó imenovani gospodje pod firmo hranilnice zlorabit najvišjo osebo cesarjevo v svoje nemškutarske namene, drugič pa protestiramo v imenu deležnikov hranilnice v tako zlorabo hranilničnih zakladov v enostranske ponemčevalne namene. — Če hočejo Schrey, Deschmann, Schaffer & cons. podpirati namene nemškega „Schulvereina“, sežejo naj v svoje lastne žepe, kolikor globoko jim drago; hranilnica in njeni zakladi imajo po pravilih vse druge namene, in mi pričakujemo, da bode c. k. vlada znala zabraniti zlorabo zakladov, ki so tudi pod njenim sovarstvom. — Ako bode Ljubljana potrebovala še bolj nemških ljudskih šol, kakor so sedanje, imelo bo mesto za to skrbeti, nikakor pa se ne sme dopustiti, da bi sam denar in celó ptuj denar narekoval osnovo naših šol.

— (*† Visokorodni gospod Karol grof Pace*), véliki posestnik in grajščak, oče okrajnega glavarja logaškega, umrl je 30. maja na svoji grajščini Turn pri sv. Križu na Dolenjskem. Naj v miru počiva!

— (*Postojnska jama*) bila je minuli pondeljek vkljub slabemu vremenu obilno obiskana. Obiskovalci ne morejo prehvaliti lepote električne razsvitljave.

— (*Matiče Slovenske odbor*) se bode danes teden 11. dan t. m. ob 5. uri popoldne sešel v društveni pisarni, da reši razne nujne stvari, v prvi vrsti vprašanje zaradi tiska društvenih knjig za tekoče leto in razpravo o načrtu novih Matičnih pravil.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — S cesarskim patentom od dne 29. maja t. l. razpuščeni so deželni zbori dolnjeavstrijski, gornjeavstrijski, solnograški, štajarski, koroški, bukovinski, moravski, šleski in predarelski, in naročeno je vpeljati nove volitve. Vsled tega vršile se bodo zadnje dni tekočega in začetkom prihodnjega meseca nove volitve v vseh omenjenih deželah. — Mi Slovenci zanimali se bomo najbolj za volitve naših sosednjih Slovencev na Štajarskem želeči jim modro-složnega in

vspešnega delovanja nasproti furoru tevtoniku, kakoršnega je kazala zadnji čas tam stranka „deutscher Schulverein“. — Enako nas bo zanimalo, jeli bodo koroški naši bratje storili vsaj korak naprej za tamošnje Slovence, ali če se vsaj pokaže kaj kvasú za nemško konservativno stranko. — Na dalje nas bodo zeló zanimala volitve na Moravskem, kjer je $\frac{3}{4}$ Slovanov sedaj še v nenaravni manjšini nasproti umetni večini Nemcev. Pa tudi napredek konservativne stranke na Gornjem Štajarskem in Avstrijskem sploh nas bode zanimal.

„Kölnische Zeitg.“ prijavila je novico, da se Plener z 25—30 tovariši skrajno nemško-narodne stranke hočejo ločiti od „združene levice“. To so sicer predsedniki združene levice preklicali kot neresnično, toda vsemu svetu je znano, da levica razpada in je brez gotovega pozitivnega programa tudi brez vse moči. Gotovo pa rogoviljenje posameznih poslancev za čas počitnic ne bo nič pripomogel za vtrditev leviške edinosti.

Knez bulgarski Aleksander oglašil se je tudi tukaj, je obiskal po posebnem osebnem vabilu cesarjeviča Rudolfa v Laksenburg, kjer je bil pri obedu. V soboto vrnil se je zopet nazaj v Sofijo.

Ogerska. — O pripravi za volitve dalo bi se vsak dan mnogo novega poročati, pa novice ostale bi zmiraj enake: govoril je kandidat one stranke, nasprotniki so prišli v večjem številu in splošen boj bil je konec volilnega shoda, toliko in toliko mrtvih, mnogo ranjenih. Tako se bodo približno z malimi premembami glasila vsa poročila. — Preteklo soboto prišli so presvitli cesar v Oedenburg k odtvorjenji zavoda za častniške sirote.

Iz Zagreba. — Deželni zbor sklican je na jutri, narodna stranka imela pa je svoje posebno posvetovanje že minuli pondeljek. Splošna je nevolja zoper poročilo poslanca Falka, iz regnikolarne deputacije zaradi Reke, katero je brez razločka stanu razžalilo vse stranke deželnega zbora, ker teorije, kakoršne zagovarja ono poročilo, napravile bi prazno vsako politično, tudi narodno državno pravico. — Vsaj to vprašanje bode tedaj združilo vse hrvatske stranke, sicer pa je položaj narodne stranke letos vsled divjih surovosti starčevičanov — mnogo neugodnejši kakor je bil vlani. Upamo in želimo, da se zopet zboljšajo razmere — zaradi dragih nam sosedov, pa tudi zaradi nas samih. Mnogo si je podobnega pri nas in v Zagrebu, pa razlika je zdaj zeló nam na korist.

Srbska. — Skupščina zbrana v Nišu šteje zdaj 160 poslancev, katerih je 147 za vlado, 13 pa v opoziciji.

Angleška. Iz Londona. — Minuli petek ponoči razpočil se je v zapadnem delu Londona na treh krajih dinamit. Pri enem bilo je uradno poslopje poškodovano, en policist ranjen, ena gostilnica razdejana. Velik črn zavoj dinamita z užigalno zvezo prišel je v roke policije. — Drug razpok bil je pod okni kluba, je razdjal tlak, strl okna, in komaj minuto kasneje razpočil se je dinamit na tretjem mestu, je ugasnil svetilnice. Strah je bil velik.

Egipt. — Ker se je po ogleduhih izvedelo, da je Korosko in Vadihalfa v nevarnosti, pomnožile se bodo tamošnje posadke.

Žitna cena

v Ljubljani 28. maja 1884.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 80 kr. — banaške 8 gold. 30 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 60 kr. — rži 5 gold. 69 kr. — ječmena 5 gold. 3 kr. — prosa 5 gold. 69 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 3 gold. 25 kr. — Krompir 2 gold. 23 kr. 100 kilogramov.